

Základní škola a Mateřská škola Opatovec 119, okres Svitavy

Minimální preventivní program

2025/2026

Cílem programu je primární prevence rizikového chování mezi mládeží ve věku 7 - 12 let. Klade důraz na osobnost žáka a jeho začlenění do kolektivu, na vytváření kvalitních mezilidských vztahů, čímž lze předcházet negativním sociálním jevům. Zasahuje výchovnou a naukovou složku vzdělávání během celého školního roku, směřuje k pozitivnímu ovlivnění klimatu tříd.

Vypracovala: Bc. Daniela Valentovičová, školní metodik prevence sociálně-patologických jevů

Základní údaje:

Název a adresa školy: ZŠ a MŠ Opatovec, Opatovec 119

Jméno a příjmení ředitele: Mgr. Olga Štilárková, telefon: 733 623 051

Jméno a příjmení školního metodika prevence (ŠMP): Bc. Daniela Valentovičová, telefon: 739 148 861

Charakteristika školy:

Základní škola je malotřídní. V budově ZŠ máme 3 učebny, tělocvičnu, družinu, jídelnu a kuchyň. Před školou je zahrada, kde se nachází pěkná venkovní učebna, která byla spolufinancována z EU a obce. Je vybavena interaktivní tabulí, lavicemi, židlemi a nábytkem. Je využívána nejen učiteli a žáky v rámci vyučovacích hodin, ale i ve školní družině. Za pěkného počasí zde trávíme i velké přestávky. Za školou je školní hřiště s běžeckou dráhou, pískovým doskočištěm a průlezkami pro děti, které je taktéž využíváno v rámci vyučovacích hodin a školní družiny. ZŠ je vybavena 3 staršími počítači v II. třídě, 6 zánovními počítači ve III. třídě připojenými na internet s dobrými výukovými programy, 8 notebooky, 3 interaktivními tabulemi, 2 ipady a 12 tabletů.

Charakteristika pedagogického sboru:

Na škole působí 3 pedagogové s aprobační učitelskými 1. stupně, druhý učitel a 2 pedagogové s aprobačními vychovatelskými.

Charakteristika žáků:

Ve škole je většina žáků s trvalým bydlištěm v Opatovci. Dojíždí sem také žáci z okolních obcí a měst, především z Dětrichova, dále z Opatova a Svitav.

CÍLE MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU

Konkrétní cíle:

- prevence záškoláctví, porušování školního řádu
- prevence agrese, šikany, jiných forem násilí, vandalismu, intolerance, antisemitismu, extremismu, rasismu a xenofobie
- prevence závislostního chování – virtuální drogy (počítač, video, televize), gambling
- prevence kyberšikany a dalších rizikových forem komunikace prostřednictvím multimédií
- prevence závislostí (kouření, alkoholismus, drogy, ...), užívání návykových látek a onemocnění HIV/AIDS a další infekční nemoci související s užíváním návykových látek
- užívání návykových látek
- prevence rizikových sportů a rizikového chování v dopravě, prevence úrazů
- prevence poruch příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie)
- prevence sebepoškozování
- prevence rizikového sexuálního chování
- prevence domácího násilí, týrání a zneužívání
- prevence kriminality (krádeže, vandalismus)

Obecné (dlouhodobé) cíle:

- zajistit vzdělávání školního metodika prevence, výchovného poradce i ostatních pedagogických, případně nepedagogických pracovníků
- nabízet materiály využitelné ve výuce, postupy řešení krizových situací
- k prevenci rizikového chování využívat různé příležitosti, formy a metody (např. besedy s odborníky, tematická divadelní a filmová představení, četba knih a časopisů s danou tematikou,...)
- vytvořit nabídku mimoškolních a volnočasových aktivit
- utvářet vzájemnou spolupráci mezi rodinou a školou (zapojovat rodiče do aktivit školy, svolat mimořádné aktivity v případě potřeby s předáním informací a materiálů apod.)

- zpracovávat dotazníková šetření ke klimatu jednotlivých tříd
- získávat zpětnou vazbu o klimatu ve třídách pravidelnými pohovory s třídními učiteli a dalšími pedagogy

CÍLOVÉ SKUPINY

Žáci:

- všichni žáci školy
Zvláště je třeba se zaměřit na:
 - žáky se zdravotními problémy
 - žáky se specifickými vzdělávacími potřebami
 - žáky v riziku
 - žáky, kteří rizikové chování vykazují
 - na děti s odlišnou etnickou příslušností, než je ta většinová, u nichž je podstatná integrace do většiny

Pedagogové:

- Ředitelka školy
- Školní metodička prevence
- Pedagogický sbor
- Třídní učitelé
- Nepedagogičtí zaměstnanci školy

Rodičovská veřejnost:

- Rodiče žáků školy
- Veřejnost

SPOLUPRÁCE S ODBORNÍKY A DALŠÍMI ORGANIZACEMI

Řešení problémů, vzájemné poskytování informací, besedy, přednášky, aktivity, návštěvy odborných pracovišť.

- PPP Ústí nad Orlicí - poradna, programy pro třídní kolektivy,
- Policie ČR, městská policie - besedy s bezpečnostní problematikou - kriminalita, odpovědnost za škodu, kyberšikana, zneužívání, šikana - návštěvy dopravního hřiště, dopravní předpisy
- Středisko výchovné péče ALFA – ambulantní, terénní, celodenní forma i dlouhodobější péče
- ČČK Ústí nad Orlicí - besedy se zdravotní problematikou – sebepoškozování, anorexie, bulimie, první pomoc
- Koordinátor prevence kriminality ve Svitavách – PhDr. Erich Stündl – spolupráce při řešení problému

METODY A FORMY, JAKÝMI BUDOU DÍLČÍ AKTIVITY ŘEŠENY

Aktivity zaměřené na žáky:

AKTIVITY V RÁMCI VYUČOVÁNÍ

Primární prevenci na prvním stupni mají na starosti třídní učitelky. S jednotlivými tématy se žáci setkávají především v českém jazyce, prvouce, přírodovědě a vlastivědě. Při výuce lze využít různých metod, např. výklad, samostatná práce, skupinová práce, projektové vyučování nebo využít materiály školy z oblasti primární prevence.

1. ročník – Prvouka – téma: Jsem školák – cesta do školy

Práce a volný čas – využití volného času

Péče o naše zdraví, lidské tělo, nemoc, úraz

Osobní bezpečí – bezpečné chování v různém prostředí

2. ročník – Prvouka – téma: Cesta do školy – předcházení rizikovým situacím

Domov – místo ochrany a soukromí

Moje rodina – mezilidské vztahy

Soužití lidí a jejich chování

Lidské tělo – prevence nemocí a úrazů, správná výživa

Osobní bezpečí doma i venku

3. ročník – Prvouka – téma: Rodina

Soužití žáků ve škole – vztahy a komunikace

Věci a činnosti kolem nás – volný čas

Péče o zdraví – osobní bezpečí, ohrožení zdraví nebezpečnými látkami

Ekologie – třídění odpadu

4. ročník – Přírodověda – téma: Osobní bezpečí

Zdravý životní styl

Nemoc a ochrana zdraví

První pomoc – prevence úrazů

Návykové látky, elektronická média

Vlastivěda – téma: Chování lidí, právo a spravedlnost

Dopravní výchova

Český jazyk – téma: ČJ sloh – telefonování, sms, internet, návrh reklamy na zdravý způsob života

5. ročník – Přírodověda – téma: Výchova ke zdraví

Lidské tělo, zásady sexuální výchovy

Kouření, alkohol

Osobní bezpečí

Vlastivěda – téma: Soužití lidí

Cestování – dopravní výchova

Český jazyk – téma: ČJ sloh – internet, sociální sítě, tvorba plakátu na téma – výživa a zdraví

Informatika – téma: Základní způsoby komunikace

Ochrana dat

Nebezpečí internetu, kyberšikana

JEDNORÁZOVÉ ŠKOLNÍ AKCE:

V následující části plánu jsou akce naplánované pro jednotlivé měsíce školního roku 2025/2026. Je možné, že při jejich realizaci může dojít ke změnám. Některé akce se mohou přesunout, některé mohou být nahrazeny jinými. Plán může být během školního roku rozšířen o další aktivity.

Září

- Exkurze 3. -5. třídy do Prahy
- Návštěva knihovny ve Svitavách
- Beseda o zubní hygieně pro rodiče a děti
- Drakiáda – společná akce ZŠ a MŠ

Říjen

- Logická olympiáda – školní kolo
- Projektový den: „Na co myslíme“
- Podzimní dýňování

Listopad

- Lampionový průvod – společná akce ZŠ a MŠ
- Zahájení plaveckého výcviku ve Svitavách
- Zdravotnické školení
- Projektový den „S draky mezi mraky“
- Beseda na téma: „Jak komunikovat (nejen) s dětmi, abychom si rozuměli“
- Rozsvěcování vánočního stromu

Prosinec

- Vánoční dílničky
- Vánoční výlet - Peklo Čertovina
- Mikuláš ve škole
- Divadlo – společné setkání dětí ze ZŠ a z MŠ

Leden

- Lyžařský výcvik (sportovní týden)
- Recitační soutěž – školní kolo
- Hodiny s předškoláky

Únor

- Zápis do 1. třídy
- Matematický klokan
- Projektový den „Já a moji blízcí“

Březen:

- Projektový den zaměřený na čtenářství (včetně besedy autora knih) „Jak se dělá časopis“
- Týden s knihou
- Škola v přírodě - Oucmanice

Duben

- Škola v přírodě - Oucmanice
- Den Země
- Velikonoční dílny

Květen

- Den pro rodiče
- Sběr papíru

- Spaní ve škole
- Svátek matek – vystoupení dětí pro maminky

Červen

- Školní výlet
- Dopravní hřiště
- Svitavy – pasování prvňáčků na čtenáře
- Projektový den „Zahradní galerie“
- Zahradní slavnost – rozloučení s páťáky a přivítání předškoláků

PROJEKTY:

Mléko do škol: projekt pro žáky 1. – 5. ročníku. Projekt „Mléko do škol“ podporuje děti v konzumaci mléčných výrobků a ve zdravém stravování. Posiluje rozvoj správných stravovacích návyků, které jim vydrží po celý život.

Ovoce a zelenina do škol: projekt pro žáky 1. – 5. ročníku. Cílem projektu je podpořit zdravé stravovací návyky dětí a zvýšit spotřebu zeleniny a ovoce. V rámci tohoto projektu žáci absolvují projektový den, kde si ve skupinách připravují zdravé pokrmy a nápoje.

Projektové dny

Projektové dny budou v tomto školním roce zaměřeny na obec Opatovec, během celého školního roku se seznámíme s různými tématy, které vedou k seznámení s obcí, kde většina dětí žije.

Projektový den „Na co myslíme“ – projektový den zaměřený na environmentální výchovu, vede děti k uvědomění si podmínek života na Zemi, jejich nezastupitelnosti – každý musí začít u sebe, i malé děti mohou pro ochranu života na Zemi udělat hodně

Projektový den „ S draky mezi mraky“ – projektový den zaměřený na osobnostně-sociální výchovu, rozvíjí u dětí jejich nápady, originalitu, tvořivost a citlivost

Projektový den „Já a moji blízcí“ – projektový den zaměřený na multikulturní výchovu, učí děti, že všichni lidé mají právo žít společně a podílet se na spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturu, národnost nebo rasu

Projektový den „Jak se dělá časopis“ – projektový den zaměřený na mediální výchovu, učí děti pracovat v realizačním týmu, umění přizpůsobit se, jejich uplatnění a výběru správných jazykových prostředků

Projektový den „Zahradní galerie“ – rozvíjí u dětí komunikační dovednosti

Den pro rodiče -

NABÍDKA KROUŽKŮ PRO LETOŠNÍ ŠKOLNÍ ROK:

Smysluplné trávení volného času žáků je pro nás velmi důležité. Naše škola žákům nabízí různé kroužky – Hudební kroužek, Dramatický kroužek, Kroužek anglického jazyka a Tanečně pohybový

kroužek a kroužek Malý kutil, který je zaměřen na rozvoj kutilských dovedností a polytechnickou výchovu.

I přes pestrou nabídku kroužků různého zaměření se v některých třídách najdou žáci, kteří se nevěnují žádným aktivitám. Naopak mnozí navštěvují volnočasové aktivity i mimo rámec školy – hasičský kroužek, taneční kroužky, obory ZUŠ, sportovní oddíly, kroužky nabízené SVČ Tramtáryje Svitavy apod.

PEDAGOGIČTÍ A NEPEDAGOGIČTÍ PRACOVNÍCI ŠKOLY

Na prevenci se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci, obzvláště pak třídní učitelé, kteří nejlépe znají atmosféru v jednotlivých kolektivech a jsou schopni nejrychleji odhalit počínající problémy. Školní metodika prevence činnosti učitelů koordinuje a využívá nabídek spolupracujících subjektů.

Ředitelka školy

Je přímo zodpovědná za prevenci a za řešení zjištěných projevů rizikových forem chování. Vytváří podmínky pro předcházení rozvoje rizikového chování zejména:

- Zabezpečením poskytování poradenských služeb ve škole se zaměřením na primární prevenci rizikového chování, koordinaci tvorby, kontrolou realizace a pravidelným vyhodnocováním MPP školy.
- Řešením aktuálních problémů souvisejících s výskytem rizikového chování ve škole.
- Jmenováním školního metodika prevence
- Zajištěním DVPP školního metodika v oblasti primární prevence
- Podporou týmové spolupráce školního metodika prevence a třídních učitelů a dalších pedagogických pracovníků školy při přípravě, realizaci a vyhodnocování preventivního programu.
- Monitorováním a vyhodnocováním realizace preventivního programu a realizace dalších opatření, ve školním řádu musí být popsána kontrolní a sankční opatření v oblasti rizikového chování ve škole.
- Aktivně nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech.
- Jedná se sociálním odborem, konzultuje s odbornými pracovišti – SPC, PPP.

Školní metodika prevence

Standardní činnosti školního metodika jsou vymezeny příslušným právním předpisem – metodické a koordinační činnosti, informační činnosti, poradenské činnosti:

- Koordinace tvorby a kontrola realizace preventivního programu školy.
- Koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislosti, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, rizikových projevů sebepoškozování a dalších patologických jevů.

- Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů
- Koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence sociálně patologických jevů, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s odbornými pracovišti, které působí v oblasti prevence sociálně patologických jevů.
- Kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péče v případě akutního výskytu sociálně patologických jevů.
- Vedené písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti ŠMP, navržená a realizovaná opatření.
- Zajišťování a předávání odborných informací o problematice sociálně patologických jevů, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy.
- Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence sociálně patologických jevů (Policie ČR, OSPOD, SPC, PPP, Krizové centrum a další zařízení, instituce a jednotliví odborníci).
- Vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy sociálně patologického chování, poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům.
- Spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje sociálně patologických jevů u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů.
- Příprava podmínek pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školy.
- Učitelé ji informují o případech, výskytu agresivního chování ve třídě, o potížích žáka (osobnostní, rodinné, vztahové), náhlém i trvalém neúspěchu v učení, obtížné komunikaci, konfliktu s rodiči, porušování pravidel soužití ve škole žákem, krádežích ve třídách.
- Navrhuje opatření, navrhuje ředitelce školy svolání výchovné komise, vede individuální konzultace s dětmi, s rodiči, informuje o možnostech odborné péče a další pomoci.

Pedagogický sbor

Jednotliví učitelé začleňují preventivní témata do výuky jednotlivých předmětů, jednotlivé problémy a nejasnosti z oblasti prevence rizikových projevů chování konzultují s metodičkou prevence a vedením školy.

Třídní učitel

- Spolupracuje se školním metodikem prevence při zachycování varovných signálů.

- Podílí se na realizaci minimálního preventivního programu a na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě.
- Motivuje k vytvoření vnitřních pravidel třídy a dbá na jejich důsledné dodržování, vhodnými aktivitami navozuje zdravé prostředí ve třídě.
- Je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace.

Nepedagogičtí pracovníci školy

Také nepedagogičtí pracovníci (uklízečka, školnice, kuchařka, účetní) jsou součástí vztahové sítě a klimatu školy, dostávají se do kontaktu se žáky.

Školní poradenské pracoviště je také k dispozici i jejich potřebám, dotazům a je otevřeno podmínkám z jejich strany. Při zachycení varovných signálů (agrese, šikana, podezření na užití návykové látky a jiné projevy patologického či rizikového chování) neprodleně informují třídního učitele, ŠMP a vedení školy.

SPOLUPRÁCE S RODIČI / ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI

- Seznámení rodičů se školním metodikem prevence, proškolení s problematikou sociálně patologických jevů.
- Pravidelné třídní schůzky, konzultace a krizová intervence.
- Aktivity pro zlepšení vzájemné komunikace – školní akademie, sportovní akce, atd..
- Spolupráce se školní radou, pomoc při organizaci mimoškolních akcí.

V případě vyhrocené situace, konfliktu jednání s rodiči ohrožených dětí okamžitě (šikana, kouření, drogy, záškoláctví, apod). Žáci i jejich rodiče mohou ŠMP kontaktovat kdykoliv a domluvit si termín schůzky dle možností obou stran. Žáci i rodiče jsou informováni všemi dostupnými cestami – letáky, besedy, dotazníky, schránka důvěry, třídní učebny – classroom, web školy, facebooková stránka školy.

VYHODNOCENÍ MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU

Cíle programu budou sledovány. Výsledky budou zaznamenávány a vyhodnocovány. K měření efektivity programu bude použito: anket během školního roku, dotazníková šetření, schůzky ŠPP, jednání na pedagogických radách (zápisy z těchto schůzí), záznamů učitelů (zápisy z jednání s žáky i s rodiči, veškeré akce a semináře, kterých se zúčastnili a hodnotili). Hodnocení vytvořeného MPP probíhá v září následujícího roku ve spolupráci s vedením školy a ŠPP.

PLÁN NA DALŠÍ OBDOBÍ

V dalším školním roce se zaměříme na:

- důsledné dodržování školních pravidel

- vedení k zodpovědné přípravě na vyučování, plnění zadaných úkolů
- posilování pozitivních vztahů ve třídě a vytvoření dobrého klimatu
- vedení žáků k zodpovědnému chování vůči majetku druhých
- podpora vlastních aktivit žáků a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností
- sociální sítě a rizika s nimi spojenými
- prevence užívání návykových látek, tabákových výrobků a nikotinových sáčků
- řešení problémů s neomluvenou a vysokou absencí žáků
- prevence rizikového chování žáků

V Opatovci 25.8.2025

Bc. Daniela Valentovičová